

DERINIMO PAŽYMA
DĒL VALSTYBINĒS KAINŪ IR ENERGETIKOS KONTROLĒS KOMISIJOS NUTARIMO „DĒL VARTOTOJŪ SKUNDŪ
NAGRINĒJIMO VALSTYBINĒJE ENERGETIKOS REGULIĀVIMO TARYBOJE TAISYKLIŪ PATVIRTINIMO“

2019-06-19

Pasiūlymo/ pastabas teikējas	Pastaba, pasiūlymas	Pastabū, pasiūlymū vertinimas
<p>Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos 2019 m. gegužės 28 d. raštu Nr. 3-777 pateikta išvada</p>	<p>1. Atkreiptinas dėmesys, kad Vartotojų skundų nagrinėjimo Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje taisyklės (toliau – Skundų nagrinėjimo taisyklės) turėtų būti tvirtinamos vadovaujantis Energetikos įstatymo 34¹ straipsnio 2 dalimi, t. y. reikėtų vadovautis minėto įstatymo redakcija, kuri įsigalios 2019 m. liepos 1 d.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nutarimo projekto preambulėje nurodoma, kad nutarimas priimamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 34¹ straipsnio 3 dalimi. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 34¹ straipsnio 3 dalies redakcija, įsigaliosianti nuo 2019 m. liepos 1 d. suteikia Tarybai teisinį pagrindą tvirtinti Skundų nagrinėjimo taisykles: „Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti vartotojų skundai nagrinėjami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir Tarybos nustatyta tvarka“. Darytina išvada, kad Nutarimo projekte nurodant Skundų nagrinėjimo taisyklių tvirtinimo pagrindą vadovaujamosi Energetikos įstatymo redakcija, galiosiančią nuo 2019 m. liepos 1 d.</p>
	<p>2. Siekiant aiškaus ir sklandaus skundų nagrinėjimo proceso, siūlytina patikslinti aptariamo nutarimo projekto 2 punktą, aptariant skundų, priimtų ir nebaigtų nagrinėti Valstybinėje energetikos inspekcijoje prie Energetikos ministerijos, nagrinėjimo tęstinumą VERT.</p>	<p>Atsižvelgta. Pagal pateiktą siūlymą Nutarimo projektas papildytas 2.2 papunkčiu, kuris išdėstomas taip: „2. Nustatyti, kad: <...> 2.2. Skundai, priimti nagrinėti Valstybinėje energetikos inspekcijoje prie Energetikos ministerijos iki šio nutarimo įsigaliojimo, baigiami nagrinėti pagal Skundų nagrinėjimo Valstybinėje energetikos inspekcijoje prie Energetikos ministerijos taisykles, patvirtintas</p>

		Energetikos ministro 2016 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 1-83 „Dėl Skundų nagrinėjimo Valstybinėje energetikos inspekcijoje prie Energetikos ministerijos taisyklių patvirtinimo“.
	3. Siūlytina papildyti aptariamą nutarimo projektą punktu, numatančiu Skundų nagrinėjimo taisyklių įsigaliojimą 2019 m. liepos 1 d.	Atsižvelgta. Nutarimo projektas papildytas 4 punktu: „4. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2019 m. liepos 1 d.“
	4. Siūlytina patikslinti Skundų nagrinėjimo taisyklių 5 punktą, nurodant, kad vartotojų prašymai nagrinėti ginčą bus nagrinėjami vadovaujantis VERT patvirtintomis Ginčų neteisminio sprendimo procedūros taisyklėmis.	Atsižvelgta. Pagal pateiktą siūlymą Skundų nagrinėjimo taisyklių 5 punktas išdėstytas taip: „5. Vartotojų kreipimaisi į Tarybą dėl jų pažeistų teisių ar teisėtų interesų, susijusių su sutartiniais santykiais (prašymai nagrinėti ginčą), nagrinėjami remiantis Tarybos patvirtintomis Ginčų neteisminio sprendimo procedūros taisyklėmis.“
	5. Siūlytina vengti subjektyvaus pobūdžio formuluotės „teisingam skundo išnagrinėjimui“ ir atitinkamai patikslinti Skundų nagrinėjimo taisyklių 45.1 papunktį.	Atsižvelgta. Pagal pateiktą siūlymą, Skundų nagrinėjimo taisyklių 45.1 papunktis išdėstytas taip: „45.1. teisingam skundo išnagrinėjimui reikalinga gauti kitos valstybės ar savivaldybės institucijos išvadą ar kitą informaciją“.
AB „Amber Grid“ pasiūlymai pateikti 2019 m. gegužės 30 d. raštu Nr. 7-291-510	1. 21 punktą nustato, kad apie skundo priėmimą turi būti pranešta pareiškėjui per 3 darbo dienas. Tuo tarpu 23 punktą nustato skundo priėmimo tvarką ir terminą, kuris taip pat yra 3 darbo dienos, tačiau jau nuo visų dokumentų pateikimo. Pagal esamą redakciją pareiga pranešti apie skundo priėmimą gali atsirasti anksčiau nei bus priimtas sprendimas dėl skundo priėmimo. Todėl siūlome 21 p. keisti: 21. Kai pareiškėjas skundą pateikia paštu ar elektroniniais ryšiais <u>priemonėmis</u> , asmens pageidavimu, pateikto skundo priėmimo <u>gavimo</u> faktas patvirtinamas raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo	Atsižvelgta iš dalies. Komisijos vertinimu, pareiškėją, apie jo skundo gavimą Taryboje atskirai informuoti nėra tikslinga, kadangi vien pareiškėjo skundo gavimas Taryboje nereiškia, kad pareiškėjo skundas bus nagrinėjamas Taryboje pagal patvirtintas Taisykles. Pagal Taisyklių nuostatas pareiškėjai bus informuojami apie Tarybos sprendimą priimti/atsisakyti nagrinėti pareiškėjo skundą. Be kita ko, siekiant Taisyklių nuostatų dėstymo nuoseklumo bei aiškiau reglamentuoti skundų nagrinėjimo procedūrą ir pareiškėjo informavimą apie priimtą nagrinėti skundą Taryboje, atitinkamai buvęs Taisyklių 21 punktą perkeliama į Taisyklių 23 punktą, o buvęs Taisyklių 23 punktą perkeliama į Taisyklių 21 punktą.

	<p>skundo gavimo dienos siunčiant skundo priėmimo gavimo faktą patvirtinančią pažymą apie priimtą skundą.</p> <p>arba</p> <p>21. Kai pareiškėjas skundą pateikia paštu ar elektroniniais ryšiais, aAsmens pageidavimu, pateikto skundo priėmimo faktas patvirtinamas raštu, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo skundo <u>priėmimo 23 punkte nustatyta tvarka gavimo dienos</u> siunčiant skundo priėmimo faktą patvirtinančią pažymą apie priimtą skundą.</p>	<p>Po pakeitimo Taisyklių 21 punktą išdėstytas taip: „Tarybos pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo dokumentų valdymo sistemoje ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pareiškėjo pateiktų visų skundo nagrinėjimui reikalingų dokumentų bei duomenų pateikimo dienos priima sprendimą dėl skundo priėmimo ir nagrinėjimo. Tai laikoma skundo nagrinėjimo pradžia.“</p> <p>Po pakeitimo Taisyklių 23 punktą išdėstytas taip: „23. Kai pareiškėjas skundą pateikia paštu ar elektroninių ryšių priemonėmis, asmens pageidavimu, pateikto skundo priėmimo faktas patvirtinamas raštu, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo skundo priėmimo dienos siunčiant skundo priėmimo faktą patvirtinančią pažymą apie priimtą skundą.“</p>
	<p>2. 41 p. nenustatytas terminas skundžiamos įmonės paaiškinimams pateikti. Siūlome nustatyti minimalų terminą, kuris turi būti suteikiamas skundžiamai įmonei paaiškinimams pateikti. Be to, numatyta Tarybos teisė kreiptis į skundžiamą įmonę dėl paaiškinimų. Siūlome nustatyti Tarybai pareigą kreiptis dėl paaiškinimų į skundžiamą įmonę, numatant, kad paaiškinimų nepateikimas neužkerta kelio Tarybai nagrinėti skundą. Abiejų šalių išklauskimas prisidėtų prie tinkamo ginčo išnagrinėjimo.</p> <p>Siūlome 41 punktą keisti taip:</p> <p>41. Taryba gali <u>turi</u> kreiptis į skundžiamą įmonę prašydama per nustatytą terminą, <u>kuris negali būti trumpesnis nei 5 darbo dienos</u>, pateikti paaiškinimus ar kitą susijusią informaciją dėl pareiškėjo skunde išdėstytų teisių ar teisėtų interesų pažeidimo ir nurodyto reikalavimo. <u>Paaiškinimų ar informacijos nepateikimas neužkerta kelio Tarybai nagrinėti skundą.</u></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Taisyklių 41 punkte įtvirtinus AB „Amber Grid“ siūlomą dalį „paaiškinimų ar informacijos nepateikimas neužkerta kelio Tarybai nagrinėti skundą“, galimai, suponuotų situacijas, kuomet Taryba privalėtų nagrinėti pareiškėjo skundą neturint vienos iš skundo šalių paaiškinimų ar informacijos, kuri yra būtina siekiant teisingai išnagrinėti pareiškėjo skundą, todėl susidarius tokiai situacijai teisingas skundo išnagrinėjimas taptų neįmanomas. Į AB „Amber Grid“ siūlymą Taisyklių 41 punkte numatyti, kad skundžiamos įmonės paaiškinimų ar informacijos nepateikimas neužkerta kelio Tarybai nagrinėti skundą, neatsižvelgta.</p> <p>Taip pat neatsižvelgta į pasiūlymą įtvirtinti pareigą Tarybai kreiptis į ūkio subjektą dėl paaiškinimų pateikimo. Įvertinus gaunamų skundų objektus, pažymėtina, kad ne visais atvejais būtina gauti skundžiamos įmonės paaiškinimus, o kreipimasis į įmonę tik užvilkins skundo nagrinėjimą.</p> <p>Pagal pateiktą siūlymą, Taisyklių 41 punktą išdėstytas taip: „41. Taryba gali kreiptis į skundžiamą įmonę prašydama per nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis nei 5 darbo dienos, pateikti paaiškinimus ar kitą susijusią informaciją dėl pareiškėjo skunde išdėstytų teisių ar teisėtų interesų pažeidimo ir nurodyto reikalavimo.“</p>

<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2019 m. birželio 13 d. raštu Nr. (1.6E)2T-558 pateikta išvada</p>	<p>1. Įvertinant tai, kad pagal Energetikos įstatymo 34¹ straipsnio 3 dalies nuostatas Energetikos įstatymo 34¹ straipsnio 2 dalyje nurodyti skundai nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo ir Tarybos nustatyta tvarka, Vartotojų skundų nagrinėjimo Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje taisyklėse (toliau šiame punkte – Taisyklės) negalėtų būti nustatytas su Viešojo administravimo įstatymu (14, 19-35 straipsniai) konkuruojantis reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, klausimai, jau reglamentuoti Viešojo administravimo įstatyme, negalėtų būti Taisyklių reguliavimo dalyku, o Viešojo administravimo įstatymo nuostatų dėstymas Taisyklėse laikytinas pertekliniu reguliavimo dubliavimu. Pvz., Taisyklių 24 punktas iš dalies konkuruoja ir iš dalies dubliuoja Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 5 dalį. Analogiškai ir dėl Taisyklių 27 punkto ir Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 9 dalies.</p> <p>Papildomai atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalį administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. Atsižvelgiant į tai, nurodyta konstrukcija turėtų būti vartojama tik apibrėžta prasme ir neturėtų būti vartojama kaip bendrinė konstrukcija visų skundų nagrinėjimui. Šiuo atveju tiriami skundai ne dėl viešojo administravimo subjektų veiksmų/neveikimo, o dėl energetikos įmonių, todėl keltinas klausimas, ar iš viso administracinė procedūra šiais atvejais įmanoma ir aktuali.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Pažymėtina, kad Komisija Taisyklėmis įtvirtintos vartotojų skundų nagrinėjimo procedūros nesiekia reglamentuoti kaip administracinės procedūros, kaip administracinė procedūra yra suprantama Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies prasme. Kaip matyti iš Taisyklių 1 punkte apibrėžto Taisyklių taikymo objekto, Taisyklės netaikomos atliekant administracinę procedūrą.</p> <p>Pagal pateiktą siūlymą Taisyklių 24 punktas išdėstytas taip: „24. Taryba atsisako nagrinėti skundą Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais.“</p> <p>Pagal pateiktą siūlymą taip pat atsisakyta Taisyklių 27 punkto.</p>
--	--	--

	<p>2. Taisyklių 2 punkto nuostatos turėtų būti tikslinamos, aiškiai apibrėžiant, kokie teisės aktai turimi omenyje. Pastebėtina, kad Taisyklės turėtų būti suderintos su aukštesnės galios teisės aktais ir jiems neprieštarauti, tačiau Taisyklių 2 punkto nuostatos sukelia teisinį neapibrėžtumą, ir lieka neaišku, kaip jos turėtų būti taikomos Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies kontekste ir santykyje su Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 nustatytu reguliavimu.</p>	<p>Atsižvelgta. Taisyklių 2 punktas atitinkamai patikslintas.</p>
	<p>3. Manytume, kad Taisyklių 12.3 papunkčio formuluotėje derėtų nurodyti skundžiamąją įmonę ir būtinus ją apibūdinančius požymius, o ne fizinį asmenį.</p>	<p>Atsižvelgta. Pagal pateiktą siūlymą Taisyklių 12.3 papunktis išdėstytas taip: „12.3. skundžiamos įmonės asmens vardas, pavardė pavadinimas, gyvenamoji vieta buveinės adresas;“.</p>
	<p>4. Taisyklių 18 punktas formuluojamas kaip Tarybos teisė, tačiau lieka neaišku, kaip ir kokia apimtimi skundas nagrinėjamas (ir ar nagrinėjamas, ar nagrinėjimas sustabdomas ir laukiama trūkumų ištaisymo), tuo atveju, jei Taryba nerealizuoja savo teisės atsisakyti nagrinėti skundą (kadangi norma neimperatyvi).</p>	<p>Neatsižvelgta. Pagal Taisyklių 18 punktą, įvertinusi pateiktą skundą, kitą turimą informaciją, nustačiusi, ar įmanoma nagrinėti skundą, pareiškėjui nepašalinus skundo trūkumų (t. y. įvertinusi, ar skundo trūkumai mažareikšmiai) bei pasinaudodama diskrecijos teise, Taryba turės teisę nuspręsti, ar pareiškėjui per nustatytą terminą nepašalinus nurodytų trūkumų vartotojo pateiktą skundą nagrinėti, ar atsisakyti jį nagrinėti (Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 5 d.). Tarybai nusprendus nagrinėti pareiškėjo pateiktą skundą, skundas būtų nagrinėjamas pareiškėjo skunde nurodyta apimtimi.</p>
	<p>5. Taisyklių 28 ir 58 punktas (ta apimtimi, kiek apima ir administracinę procedūrą), konkuruoja su Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 4 dalimi ir 35 straipsniu. Siūlome tikslinti Taisyklių 58 punkto formuluotes aiškiai apibrėžiant nuostatų taikymo sritį, kadangi Taisyklių 2 punkto taikymas gali klaidinti, o Taisyklių 28 punkto atsisakyti kaip perteklinio.</p>	<p>Neatsižvelgta. Taisyklėse įtvirtinta Vartotojų skundų nagrinėjimo procedūra nebus laikoma administracine procedūra, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje. Taip pat pažymėtina tai, kad Taisyklių 28 punktu yra detalizuojamos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 4 dalies nuostata. Be to, praktikoje pasitaiko atvejų, kai pareiškėjas, skųsdamas energetikos įmonės veiksmus, taip pat išreiškia nepasitenkinimą tam tikru specialistu. Siekiant išvengti teisinio neapibrėžtumo, Taisyklių 58 punktu įtvirtinta klaidų ištaisymo procedūra aiškiai apibrėžia, kokių veiksmų būtina imtis, siekiant ištaisyti sprendime esančią klaidą.</p>

	<p>6. Taisyklių 1 priedas, įvertinant tai, kad jame nustatoma dokumento forma, vadovaujantis Dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117, 84 punktu, pildytinas dokumento formos žyma.</p>	<p>Atsižvelgta. Pagal pateiktą siūlymą pakoreguotas Taisyklių priedas.</p>
--	--	---

Teisėkūros ir teisinės analizės skyriaus vyresn. specialistas

Airidas Daukšas